

Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę. Co sobotę dotrąony jest ulatus Rozmaitości, pisma ku pożytkowi i zabawie. Prenumerata Gasety z Dodatkiem i Rozmaitościami na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 sr. 48 hr., na poztamencie lwowskim 4 sr. 18 hr., na wszelkich innych poztamtach 5 sr. 26 hr. m. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

G A Z E T A L W O W S K A.

Dodatek do Gasety Lwowskiej obejmuje doniesienia urzędowe i prywatne. Za umieszczenia w Dodatku pisał się od wiersza w pół kolumnie (drukem garmont) za pierwszy raz 3 hr., a za każdy następujący raz tylko po 1 tjr. konw. Za większe litery pisał się wedle tego ile na wysyłce druk obchodowane miejsca są. Redakcyja Gasety Lwowskiej przyjmuje tylko frankowane listy.

Czwartek

N^{ro} 105.

7. września 1843.

Przegląd artykułów.

Wiadomości krajowe: Ze Lwowa.
Wiadomości zagraniczne: Portugalia: Szczegóły o pobycie Espartera przed Lizboną. — Chrzesz królowej.
Hiszpanija: Junta barcelońska przybiera imponujący charakter. — Charakter i dążność rozruchów w Barcelonie. — Depesza telegraficzna: Junta Granady rozwiązała się.
Anglija: Odroczenie parlamentu. — Mowa Królowej. — Przyjęcie Espartera w Anglii. — Zdania dzienników o mowie z tronu. — Espartero w Londynie. — Zgromadzenie realistów w Roskomon.
Francyja: Pobyt księcia i księżnej Nemours w Rennes. — Przyjęcie francuzkich książąt w Woolwichu. — Wiadomości z Algieru.
Rossyja.
Nowiny.
Wiadomości handlowe i przemysłowe: Z Wiednia.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

Na tegorocznym Sejmie zajmą się zgromadzone Stany, prócz innych przedmiotów, także wyborem Prezesa Dyrekcyi Towarzystwa kredytowego, tudzież postanowieniem dwóch Dyrektorów i jednego Zastępcy z grona Wydziału Stanowego, nakoniec rozpoznaniem niektórych punktów ściągających się do ustaw Instytutu kredytowego.

Pierwsze ogólne zgromadzenie członków Towarzystwa kredytowego odbędzie się d. 19. b. m.

Z Rady Wydziału Stanów,
jako tymczasowej Dyrekcyi Towarzystwa
kredytowego.

Lwów dnia 6. września 1843.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Portugalia.

Tygodniowym statkiem pocztowym otrzymano w Anglii wiadomości z Lizbony po dzień 14. sierpnia. — Z korespondencyi dziennika *Morning-Herald* okazuje się, że rząd portugalski nie zabronił *Espartero*owi samego przez się wyładowania, lecz tylko przyjęcia z honorami Rejenta, aby ani z Francyją ani z nowym hiszpańskim rządem nie mieć zaczepki. Lecz *Espartero* żądał, aby go jako Rejenta przyjęto. Gdy potem ze statku *Malabar* przeszedł na wojenny statek parowy *Prometheus* dla udania się do Anglii, osadziły o badwa te okręty i okręt *Formidable* swoje reje ludźmi, a statek *Malabar* dał z dział królewską salwę, przeciwnie zaś francuzki wojenny bryg *l'Espoir* zachowywał się ciągle jako widz niemy. Jeden tylko mąż znakomity, który byłego Rejenta podczas jego pobytu przed Lizboną odwiedził, był hrabia *das Antas*, który właścicieo z swego gubernatorstwa z portugalskich Indyjów powrócił, i który przedtém pod *Esparterem* portugalską legiją posiłkową w Hiszpanii dowodził. Zaraz po rozejściu się rady ministryjalnej, w której na prośbę *Espartera* uchwalono odmowną odpowiedź, odjechał goniec z doniesieniem o tém do Madrytu. Rząd portugalski oświadczył, że się względem zawikłań hiszpańskich całkiem neutralnie zachowywać będzie, i zbiegom hiszpańskim, którzy do Portugalii przybędą, tylko takiej udzieli opieki, jakiej prawa gościnności wymagają. Niektórych z tych zbiegów, a między tymi najstarszego syna generała *Zurbano*, odesłano do Estremoz, obronnego miasta w głębi prowincyi *Alemtejo*. — Dnia 10. sierpnia ochrzczono nowo-narodzoną królowę w królewskiej kaplicy pałacu *Necessidades*. Austryjacki poseł baron *Marschall* zastępował miejsce chrzesnego ojca zamiast Jego Mo-

ści swego Cesarza, a Infantka Dona Izabela Maryja zamiast Jéj Mości Cesarzowej Austrii.

Hiszpanija.

Rząd francuzki zachowuje ciągle milczenie o wypadkach, które dnia 19. i 20. sierpnia zaszły w Barcelonie. Na kupieckiej giełdzie otrzymano wiadomości z dnia 19. sierpnia wieczorem. Prim około godziny czwartej przybył do Barcelony, w chwili, gdy obiedwie partyje (to jest partyja junty i rządu!) zamyślały zetrzeć się z sobą; zażądał on zawieszenia wszelkich kroków nieprzyjacielskich przez 24 godzin, utrzymując, iż tyle czasu potrzebuje do zasiągnięcia wiadomości o składzie rzeczy; przytém oświadczył, że jeżeliby nie mógł pogodzić stronnictw, tedy raczej opuści Barcelonę, niż aby miał być świadkiem krwawego starcia się między swymi spółobywatelami. Deklaracyja ta ożywiła juntę jeszcze większą mocą i nadarzyła jéj sposobność do zgromadzenia pod swą chorągiew swoich stronników. Podług wieści, które krążyły dnia 23. w Paryżu, a przez milczenie rządu uzyskaly nazajutrz utrwalenie, miała junta przybrać tak imponujący charakter, iż część garnizonu i gwardyi narodowej do niéj przeszły. Prim miał się cofnąć do cytadeli i postanowił potąd nic nie przedsiębrać, aż pokąd nowe rozkazy od madryckiego rządu nie nadejdą; dnia 20. sierpnia pod wieczór batalijon ochotników miał być znowu zupełnie uzbrojony i wzmocniony. *Constitucional* z dnia 18. sierpnia zawiera dwie proklamacyje: jedną od jenerała Albornoza do gwardyi narodowej i mieszkańców Barcelony, drugą od junty do mieszkańców prowincyi. — Nic nie może lepiej oznaaczyć prawdziwego charakteru i dążności najnowszych rozruchów w Barcelonie, jak wigneta znajdujaca się na tytule dziełnika *Union*, który jest organem tamtejszój junty. Takowa przedstawia Katalończyka, Aragończyka i Kastylijczyka, trzymających chorągiew w ręku z dewizą: *Union de buenos* E spartero i Królowa Maryja Krystyna leżą powaleni na ziemi, a między obojgiem Królowa Izabela płacząca i bez korony, którą przeciwnie jeden z Katalończyków nogą depce. Ztąd jasno widać, że opór junty barcelońskiej niczém nie jest, jak tylko płonącym usiłowaniem radykalistów ogłosić rzeczpospolitą. Słychać, że radykaliści francuzcy mocno wspierają to przedsięwzięcie. Zapewniają, że rząd francuzki otrzymał wiadomości drogą telegraficzną, iż Prim zmuszony będzie z twierdzy Montjuich bombardować warownię Atarazanas, do której się junta schro-

niła. Pułkownik Echalecu, który oprócz tego radykalistom nie sprzyja, miał oświadczyć brygadyjerowi Prim, iż tak zęczenie kierować będzie bombardowaniem warowni Atarazanas, że miasto przytém żadnej szkody nie poniesie.

Dnia 25. sierpnia ogłoszono w Paryżu następujące depesze telegraficzne: B a j o n a dnia 22. sierpnia. »Królowa i Infantka były dnia 18. sierpnia w La Granja (St. Ildenfonse); miały tam zabawić przez dni kilka. Junta Granady rozwiązała się. Jenerał O'Donnell odjechał do Hawanny.« — Perpignan dnia 22. sierpnia. »Na liczném zgromadzeniu w Barcelonie, złożoném z członków junty, municypalności miejskiej, deputacyi prowincjonalnej, tudzież z wyższych oficerów gwardyi narodowej, i na którym także Prim i Milans się znajdowali, rozstrzygnięto dnia 20. wielką większością: aby wojsko znowu warownię Atarazanas zajęło; — aby Arbuthnot pozostał kapitanem jeneralnym; — aby Prim zarządził służbę batalijonu ochotników; — aby miejskie władze zajęły się znowu swoim urządowaniem, a to aż do powrotu deputowanych (junty) z Madrytu, dokąd ciż z przedstawieniem posłani będą. Junty w Villafranka tudzież w innych dystryktach ofiarowały jenerałowi Arbuthnot swoje pomoc przeciw juncie barcelońskiej, która tamże tylko rewolucyjną mniejszość ma za sobą, i wewnątrz żadnej sympatyi nie doznaje.« — Perpignan dnia 24. sierpnia. »Oficerowie załogi barcelońskiej przybyli dnia 22. z cytadeli, dla oddania jenerałowi Prim, jako gubernatorowi miasta, wizyty od korpusu wojska. Oświadczyli mu oni, iż co się tyczy obrony rządu, może na nich polegać. Układów z dnia 20. sierpnia nie ogłoszono. Warownię Atarazanas zajmuje dotychczas batalijon ochotników.

Nadesłanym dzisiaj gońcem z Paryża, książę Glücksberg otrzymał list zawierzytelniący jako sprawujący interesa Jego Mości Króla Francuzów przy rządzie Jéj Mości Królowej Izabeli II.

Z Radyxu otrzymujemy ciągle wiadomości, które stan umysłu tamtejszych mieszkańców jako bardzo groźny przedstawiają i nowe zaburzenia zapowiadają. Widać oczwwiście, że w Radyxie jest bardzo liczne stronnictwo E spartera.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Z Londynu dnia 24. sierpnia. Królowa odroczyła dziś osobiście z zwyczajnemi formalnościami parlament, poczém wyraźnym, do-

nośnym głosem odczytała następującą mowę z tronu, wygłaszając z szczególniejszym przyciskiem słowa w paragrafach, które się Irlandyi dotyczą :

»Milordowie i Gentlemanowie!«

»Stan spraw publicznych dozwala Mi zamknąć te długie posiedzenia i uwolnić Wpanów od dalszego wykonywania powinności parlamentowych.«

»Dziękuję Wpanom za rozporządzenia, któreście przyjęli, aby Mi podać sposobność przywiezienia do zupełnego skutku tych rozmaitych traktatów, którem z obcemi mocarstwami zawarła.«

»Szczérém sercem dałam Moje przyzwolenie na bil, któryście Mi Wpanowie przedłożyli w celu pomnożenia środków duchowego ukształcenia w zaludnionych parafjach, przeznaczając część dochodów kościelnych na opłacanie nowych nauczycieli kościoła.«

»Pokładam zupełne zaufanie, że gorliwi i liberalni Moi poddani wspierać będą mądre i życzliwe zamiary parlamentu, i że w ten sposób publiczne nabożeństwo i duchowna pieczołowitość w wielu dystryktach kraju lepszy stanunek uzyskają.«

»Z zadowoleniem widzę, że przez izby przeszedł akt, który za przypuszczeniem kapłanów zniósł wątpliwość pod względem jurysdykcji szkockiego kościoła, i nietylko ludowi, ale nawet duchownym sądom zupełne wykonywanie przynależnych praw zabezpieczył.«

»Mam niezawodną nadzieję, że to rozporządzenie przyłoży się do przywrócenia znowu religijnego pokoju w Szkocyi i odwróci niebezpieczeństwa, które uświęconej instytucji, stanowiącej największe szczęście i pomyślność w tej części Moich posiadłości zagrażały.«

»Otrzymuję ciągle od wszystkich zagranicznych mocarstw zapewnienie przyjaznego sposobu myślenia i najszczerwsze życzenie utrzymania pokoju.«

»Gentlemanowie izby niższej!«

»Dziękuję Wpanom za gotowość i liberalność, z jakąście na potrzebne w bieżącym roku summy zezwolili. Będzie to ustawiczném Mojém staniem, by ściśle przestrzeganie oszczędności pogodzić ze względami, jakich wymagają potrzeby służby publicznej.«

»Milordowie i Gentlemanowie!«

»W niektórych dystryktach Walii zaburzono publiczną spokojność przeciwnemi ustawom związkami i ruchami, które jednakże z sprawami politycznymi nie spólnego nie mają. Przedsięwzięłam środki, którem uznała za naj-

przywoitsze dla zapobieżenia złemu, do odkrycia i ukarania winowajców.«

»W równym czasie nakazałam przedsięwziąć rozpoznanie okoliczności, wiodących do nieposłuszeństwa i bezprawioń w tej części kraju, która dobrém zachowaniem i skorém posłuszeństwem ku ustawom zwykle się odznaczała.«

»Z głębokim żalem postrzegłam zabiegi, które nie przestawają dążyć do tego, by między Moimi poddanymi w Irlandyi wzniecić niechęć i nieukontentowanie, i podburzyć ich do żądania rozwiązania unii prawodawczej.«

»Od dawna było i zawsze będzie gorącym życzeniem Mojém, zawiadywać tym krajem w duchu ściślejszej sprawiedliwości i bezstronności, i spólnie z parlamentem przyprowadzać w istnących ustawach te poprawki do skutku, któreby się do polepszenia socyjalnego stanu Irlandyi i do rozwinięcia jej źródeł pomocniczych przyłożyć mogły.«

»Przekonana szczerze, że się unija prawodawcza nie mniej do osiągnięcia tych zamiarów, jak i do wzmocnienia i trwałości państwa przyczynia, jest Mojém stałem postanowieniem, za wsparciem Wpanów i za pomocą boskiej Opatrzności tę wielką rękojmię związku między obudwoma krajami nienaruszenie utrzymać.«

»Nie uznałam za rzecz potrzebną żądać pomnożenia siły zbrojnej, by zniweczyć plany, które zgodzie i pomyślności Mego kraju są nieprzyjazne, już dla tego, że nie myślę obudzać niedowierzania w skuteczność ustaw zwyczajnych, już, że polegam na zdrowym rozumie i patrijotyzmie Mego ludu i na uroczystych oświadczeniach parlamentu, że prawodawczą uniję wspierać będzie.«

»Jestem pewna, że ci z wiernych Moich poddanych, którzy w Irlandyi mają wpływ i znaczenie, wszelkiemi silami, jakie tylko są w ich mocy osłabiać będą system zgubnej agitacji, który przemysłowości tego kraju przeszkadza, zakwitnienie jego pomyślności opóźnia, i między rozmaitemi klasami Mego ludu uczucie wzajemnego niedowierzania i obopólnej nieprzyjaźni obudza.«

Po skończeniu mowy z tronu, lord kanclerz oznajmił z rozkazu Jéj Król. Mości, że parlament aż do czwartku dnia 19. października odroczone zostaje.

— dnia 25. sierpnia. Mowa z tronu, którą Królowa wczoraj odroczyła parlament, doznaje, jak się można było spodziewać, bardzo wielkiej nagany ze strony dzisiejszych dzienników opozycyjnych. Ważną jest rzeczą widzieć, jak dzienniki ministryjalne powyższym

pismom odpowiadać umieją. Główna treść mowy zawiera oznaczenie nieporządku w trzech różnych częściach królestwa, a szczególniejszy jej charakter okazuje brak stanowczych środków do zapobieżenia temu nieporządkowi. Polityka czekania i nic nieczynienia, jakiej ministrowie na tegorocznych posiedzeniach parlamentowych dowiedli, znalazła w mowie parlamentowej przyzwolenie Królowej; często powtarzane słowa Sir R. Peela: »ściśła sprawiedliwość i bezstronność ku Irlandyi«, muszą zastępować miejsce brakujących środków rządowych. Rzecz oczywista, że to obudza największe oburzenie opozycji na autorów tej mowy, gdyż partya przeciwników nie uznaje nigdy trudności lub niepodobieństwa zastosowania stanowczych środków, dopokąd o domniemaną doskonałość swego własnego systemu jest przekonana. I tak dziennik *Morning-Chronicle* mówi: »Nigdy jeszcze nie zamknięto posiedzeń tak lichą, śmieszłą mową, jak ta, którą terazniejsze ministerjum, czy przez zuchwalstwo, czyli też przez ograniczoność ustami Jej Król. Mości ostatnią razą oświadczyło. Kazano Królowej dziękować swemu parlamentowi za przejście maluczkiego bilu, który zamierza wystawić kilka kościołów i propozycji Aberdeena, mającej zapobiedz tym niebezpieczeństwom, które szkodliwemu kościołowi zagrażały. Oto rezultat całorocznego ustawodawstwa; reszta mowy jest rozprawą o zaburzeniach pokoju i agitacjach; dwa paragrafy nadmienające o Walii, a nie mniej jak pięć o Irlandyi. Wszelako ani jeden z tych pięciu paragrafów nie czyni wzmianki o zacydowanej lub do uchylenia irlandzkich zażaleń zmierzającej propozycji. Mówią Irlandczykom, że agitacja ich jest bardzo nieprzyzwyczajona, co wszakże żadnej wątpliwości nie podpada; ale my nie widzimy podobieństwa, aby jej Irlandczycy zaniechali przez to, iż Królowę spowodowano do oświadczenia tego ministerjalnego zdania. Ubóstwo pomienionej mowy ma niezawodnie swą przyczynę w przyrodzonej niechęci ministrów, aby nie zostali swymi własnymi dziejopisami. Doświadczenie z ostatnich sześciu miesięcy nie wiele przedstawia wypadków, któreby oni z przyjemnością sobie przypominali.« Przeciwnie zaś *Standard*, dziennik ściśle ministerjalny, wyraża się w sposób następujący: »Mowa z tronu ma w sobie coś charakterystycznego, co każdego zdziwić powinno. Autorowie jej wstrzymują się z przezornością od wszelkiej pochwały swoich zasług. Chociaż wiele mają za sobą, czémby się chwalić mogli, przecież się nie chwala; a że na szczęście nie mają do ukrywania, przeto mało mówią

o sobie. W taki sposób pomieniona mowa przybiera większy charakter mowy królewskiej, niż to zwykle w podobnych adresach się wydarza.« Tak gdy jedno z pism jak najostrzej przygania temu, że zaniedbano wymienić środki stanowcze, drugie upatruje w tém istotne zalety mowy.

Dnia 23go w wieczór przybył tu Espartero z Havre w towarzystwie swojej małżonki, i wysiadł w przygotowanym dla niego hotelu Miwarta. Zaraz po jego przybyciu miał z nim długą rozmowę pułkownik Wyld e, koniuszy księcia Alberta. Rejent doznaje tu największych względów i uprzejmości. Hotel jego był wczoraj formalnie obleżony odwiedzającymi go osobami wszelkiego stopnia. Książę Wellington, który do pierwszych należał, wpisał do księgi wizytowej: *Feldmarszałek książę Wellington i jenerałny kapitan książę Ciudad Rodrigo*. Członkowie miejskiej rady w City postanowili osobną deputacją powitać Rejenta.

Dnia 20. sierpnia odbyło się w Roskomon wielkie zgromadzenie repealistów, na którym O'Connell z swoim synem i famulusem Steele się znajdował. Lord French i wielu kapłanów katolickich byli także na niem obecni. W końcu długiej mowy rzekł agitator: »Przed upływem tygodnia ogłoszę mój plan do przywrócenia irlandzkiego parlamentu. Rzecz naturalna, że my Wiktoryję uznajemy za naszą Królowę i wszelkie jej przywileje utrzymywać będziemy. Irlandzka izba wyższa uznana będzie z wszystkimi swemi przywilejami, a żądanie nasze zmierzać będzie do tego, aby irlandzka izba niższa 300 członków otrzymała. Dam publiczności pod rozwagę liczbę hrabstw i miast, które w parlamencie irlandzkim zastępowane być mają. Również przedłożony będzie ludowi układ mojego planu co do postępowania w celu zniesienia unii, i nie wątpię, że lud takowy przeczyta i pod ściśle rozwagę weźmie. Pomyślny skutek pracy naszej jest już przede drzwiami. Ja czytam w znamionach czasu i w czynnościach ludzi, że nadeszła chwila, w której Irlandyja własny swój parlament odzyska« (Głośnie oklaski.) — Po skończonym zgromadzeniu dano wielką ucztę dla repealistów na 500 osób. Wielu właścicieli dóbr z sąsiedztwa wystąpiło liczne oddziały wojska i policyi, by swoich dzierżawców i robotników w polu powściągnąć od udziału w tém zgromadzeniu. W samém mieście Roskomon zajęli dragoni i policyja wszystkie przyległe stacje, jednakże przy porządnym zachowaniu się repealistów nie mieli nic do czynienia.

Niemieckie dzienniki zawierają wiadomość,

że wojenny statek parowy *Cyclops* schwytał francuzki okręt kupiecki i do Sheernes zaprowadził, ponieważ takowy bronią i amunicją naladowany ku wybrzeżom Irlandyi sterował. Spodziewamy się, że jutrzejsze dzienniki nasze zawierać będą bliższe szczegóły o tym wypadku.

Francyja.

Królowa Maryja Krystyna, która już poczyniła wszelkie przygotowania dla odjazdu do Bajony, w skutek nadęslanych wiadomości z Katalonii, wydała przeciwne rozkazy.

Z Paryża dnia 24go sierpnia. Książę i księżna Joinville zawinęli dnia 23go b. m. w towarzystwie księcia Aumale na pokładzie wojennego parowego statku *le Pluton* o godzinie pół do dziesiątej do Woolwichu. Dwa statki parowe *Napoleon* i *Archimède* towarzyszyły statkowi *Pluton*. Podczas wylądowania tej małej flotyły powitały bateryje Woolwichu naszych książąt salwą artyleryi 21 wystrzałami z dział, a gdy w pół godziny później dostojni podróżni na ląd wysiedli, powtórzono salwę artyleryi. Marszałek Sebastiani i hrabia Rohan Chabot, pierwszy sekretarz poselstwa w Londynie, który pod niebytność hrabiego St. Aulaire pełni urząd francuzkiego sprawującego interesa, przyjmowali książąt u brzegu. Królowa Wielkiej Brytanii posłała dwa dworskie powozy do Woolwichu, dla przywiezienia książąt do Windsoru. Tegoż samego wieczora zamysliła Jej Król. Mość przybyć wraz z nimi do Londynu, by im oddać honory angielskiej stolicy. Zamiar podróży naszych książąt do Londynu nie jest inny, jak tylko aby księżna Joinville widziała Anglię, a przytém aby ją dworowi St. James przedstawić. Francuzkie poselstwo w Londynie, w skutek otrzymanego rozkazu z Paryża, kazało dla książąt przygotować pomieszkanie w hotelu *Grillon*. Ale sądzą powszechnie, że Królowa Wiktoryja zaprosi ich, aby podczas swego pobytu w Londynie zamieszkali pałac bukinghamski.

— dnia 25. sierpnia. Książę i księżna Nemours byli dnia 20. sierpnia w Rennes, gdzie książę między innymi podczas rozdawania nagród w kolegium przewodniczył, i premijantom darował pięknie oprawne książki, które umyślnie z Paryża sprowadzić kazali. Tegoż samego dnia odbyło się także poświęcenie nowego mostu, który nazwę *Pont de Nemours* otrzymał. Na danym przez miasto balu miała udział księżna w tańcu i była przedmiotem powszechnego podziwienia. Poczém książę

i księżna udali się z Rennes do obozu w Plelan.

Dnia 23. przybył tu hrabia Syrakuzy i wysiadł w hotelu neapolitańskiego posła, Duca di Serra Capriola. Hotel tego poselstwa leży o kilka kroków od hotelu *Courcelles*, w którym Maryja Krystyna, siostra księcia przybywa. Pierwszą wizytę oddał on byłej Rejentce, z którą przez kilka godzin miał rozmowę.

Nielaska, którą generał Changarnier od marszałka Bugaud na siebie ściągnął, sprawiła w Paryżu wielkie wrażenie, a postępowanie z tym generałem przypisują powszechnie uczuciu zawiści, któremu już przedtém generał Davivier poświęcono. Listy z Algieru donoszą, że z powodu zaszyłych między generałem a gubernatorem nieporozumień, pan Changarnier zażądał, aby go do Francyi odesłano, do czego pan Bugaud jak najchętniej się skłonił.

Dziennik *Constitutionnel* donosi: »W ostatnich dniach posiedzeń izby, oblega formalnie biura ministrów orszak deputowanych ministerjalnych, którzy bez uzyskania jakiejś łaski, albo względów, jako dowodu swego kredytu i wpływu, do swoich departamentów powrócić nie chcą. Kto od kilku miesięcy był słaby na nogi, ten teraz szturm przypuszcza. Zgromadzają się po dwóch, po czterech, podług okoliczności, i spólnemi prosbami i podaniami żądają co tylko uzyskać można, a potem uzyskane względy przypisują swojej zasłudze i wymagają od wyborców wdzięczności. Corocznie o tym czasie ma każdy minister wielkie obrachunki z deputowanymi. Przypominają mu oni wszystkie przyrzeczenia; kto doznał odmowy, żąda wynagrodzenia; kto był szczególniejszym, żąda jeszcze więcej, ministrowie i dyrektorowie żeby nieukontentowania pierwszych nieposunąć do ostateczności, i nie stracić podziękowania drugich, dawają wszystko, co tylko mogą, a nawet więcej. Potém, gdy deputowany uzyska to, czego żąda, wsiada do powozu obladowany listami, rozkazami, patentami i t. d. które w ostatniej chwili otrzymał. W parlamentowym języku zowie się to napietek przed odjeżdżnóm. Od dwóch miesięcy idzie decyzja za decyzją, a przyrzeczenia zostają wypełnione. Poczém ministerjalne departamentowe dzienniki wymieniają uroczyste szeregiem, jakie dobrodziejstwa miasta i włości za pośrednictwem swoich deputowanych otrzymały.

Otrzymało wiadomości z Algieru po dzień 25. sierpnia. Dnia 12go przybył tamże pan

Liadières, służbowy oficer Króla z buławą marszałkowską dla generała Bugeaud. Mianowanie to powitały bateryje portowe trzynastą wystrzałami z dział. Osobom, które nowemu marszałkowi życzyły szczęścia, oświadczył tenże, iż nie opuści kraju, w którym od półtrzecia roku licznych doznawał trudów. — Rozkaz jeneralnego gubernatora z dnia 11go sierpnia, w którym armii oznajmiono, że generał dywizyi **Changarnier**, jeden z bohaterów woj-ska afrykańskiego, przestaje dowodzić dywizyją w Milianah i Tittery, i tymczasowie jeszcze tylko jeneralną inspekcję zatrzymuje, zwrócił na siebie powszechną uwagę. Utrzymują, że generał **Changarnier** nie chciał słuchać pewnych rozkazów jeneralnego gubernatora. — Dla wielkich upałów powróciły wojska wyprawcze na swoje leże. Pułkownik **Jussuf** stoczył jeszcze w końcu z plemieniem Beni Yakub wielką utarczkę, w której zdobył 1700 wołów i 28,000 baranów. — Podług wiadomości z Tunetu stały tam na kotwicy francuzkie okręty liniowe **Alger** i **Jemappes**.

Podczas krótkiego pobytu księżąt **Joinville** i **Aumale** w Boulognii upraszał ich usilnie tamtejszy burmistrz, aby wzięli do serca kwestyję dotyczącą zaprowadzenia kolei żelaznej z Paryża do Boulognii, oświadczając, że kwestyja ta dla tamtejszego miasta jest kwestyją o śmierć lub życie, a przytém ma także ważność narodową, gdyż najkrótsza droga z Paryża do Londynu idzie na Boulogniję. Księżę **Joinville** przyrzekł, iż nie zaniedba wspierać przed rządem życzeń mieszkańców tamtejszych.

Małżonka Rejenta nie jechała, jak donoszono, na Paryż, lecz prosto z Bordeaux na Tours do Havre; chciała ona uniknąć widzenia się z Maryją Krystyną, która jej bardzo sprzyja i u siebie przytułek ofiarowała. Otrzymaawszy wiadomość o przybyciu swego małżonka, wybrała się czempredziej w podróż, i korzystając z wylewu morza, ujrzała się o godzinie pół do dziewiątej z swym małżonkiem na pokładzie parowego statku. **Espartero** miał na sobie zapięty frak wojskowy; twarz jego była od słońca ogorzala; szeroki wąs nadawał jego fizyognomii wyraz surowości, księżna **de la Victoria** zaś jest piękną, ujmującą damą.

Rossyja.

Z **Petersburga**. Między Wołgą a Donem. będzie urządzona kolej żelazna konna. Zamiar ten doprowadzi się do skutku za pomo-

cą towarzystwa akcyjonaryjuszów, na czele którego znajduje się Wielki Łowczy dworu **Wasilczykow**.

NOWINY.

Miłośnicy ogrodów a osobliwie kwiatów z podziwieniem a nawet z zachwyceniem oglądają tu nader piękne Georginije w ogródku p. **Kokurewicza**, niedaleko klasztoru pp. **Sakramentek** pod liczbą domu 456. Już roku przeszłego najznakomitsi obywatela tegokrajowi, którzy sami nie szcędzą wydatków na tę gałąź gospodarstwa ogrodowego i zawołanych w tej sztuce utrzymują ogrodników, przyznali, że Geoginije p. **Kokurewicza**, jeżeli nie przechodzą wszystkich w którychkolwiek ogrodach galicyjskich chowanych, to pewnie obok nich i między niemi wcaleby się nie zapłoniły. Sława Georginij p. **Kokurewicza** jest już ustalona. Przeszłego tygodnia odwiedził je Jego Król. Mość **Arcyksiążę** Gubernator z Najdostojniejszym **Synowcem** swoim i przeszło godzinę im się przypatrywał, w najdrobniejsze wchodząc szczegóły.

Dnia 3go września b. r. zeszedł we Lwowie z tego świata **Jan Czyż**, były generał w. p. Aż do późnego wieku (przeżył bowiem lat 89) w czerstwem pozostawał zdrowiu i posiadał piękny zbiór obrazów olejnych. Obchód pogrzebowy odbył się d. 5. b. m. po południu.

WIADOMOSCI HANDLOWE I PRZEMYSLOWE.

(Z korespondencji prywatnej.)

Z **Wiednia**, dnia 25. sierpnia. W tym tygodniu było na tutejszym targu wołowym w poniedziałek 1500 wołów, w tej liczbie było 800 galicyjskich przypędzonych przez handlarzy z Lipnika, reszta same węgierskie; sprzedano wszystkie na nogach, cetnar po 43 zr. w. w. We wtorek przypędzono 300 węgierskich wołów, przez handlarzy naprzód w Peszcie kupionych. W środę było także 300 wołów z Węgier, i sprzedano je po tej samej cenie co powyższe. Gdyby nie woły węgierskie to cetnar mógłby wyjść na 50 zr. w. w., z Ołomuńca bowiem nie wiele tu wołów dostajemy, gdyż kupecy z Pragi zabierają co tydzień do 1000 sztuk. — Właściciele wołów mają temi czasy wielkie zyski. — Taxa urzędowa funta wołowiny na wrzesień postanowioną została na 10 kr. m. k.